

РЕЗУЛТАТИ ОТ АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ

Бизнес и образование

БТПП проведе анкетно допитване сред членовете на Палатата в периода 04-08 февруари 2013 г., с което да представи повече информация за един от най-актуалните проблеми на бизнеса: липсата на квалифицирани кадри или такива с подходящо образование. Резултатите от допитването включват и предложения за реформи в образователната сфера, както и прогноза за търсените специалисти от бизнеса в през следващите 5-10 години.

Основни акценти от проучването:

Основната част от членовете на БТПП (73%) не са доволни от подготовката, която получават младите хора в българските висши учебни заведения, като считат, че са необходими допълнителни знания.

88% от работодателите откриват най-големи пропуски при професионалните умения на младите хора, докато за компютърната подготовка негативни оценки дават само 8% от фирмите. Липсата на мениджърски/лидерски умения при младежите е посочена от 37% от бизнеса.

Според членовете на БТПП най-голямо изоставане в качество има в средното професионално образование (посочено от 44%), следвано от висшето образование (посочено от 31%). 69% от фирмите считат, че обучението при повечето професионални гимназии не отговаря на съвременните процеси и технологии.

В същото време положителен е фактът, че негативни оценки почти липсват за образованието в езиковите гимназии в страната.

Най-търсени през следващите 5-10 години ще бъдат инженерите, както и мениджърите с специализирани познания в конкретен отрасъл. Водещо място в плановете на фирмите за наемане на служители включват също софтуерните и хардуерните специалисти. Затвърждава се тенденцията да се търсят технически или тясноспециализирани кадри.

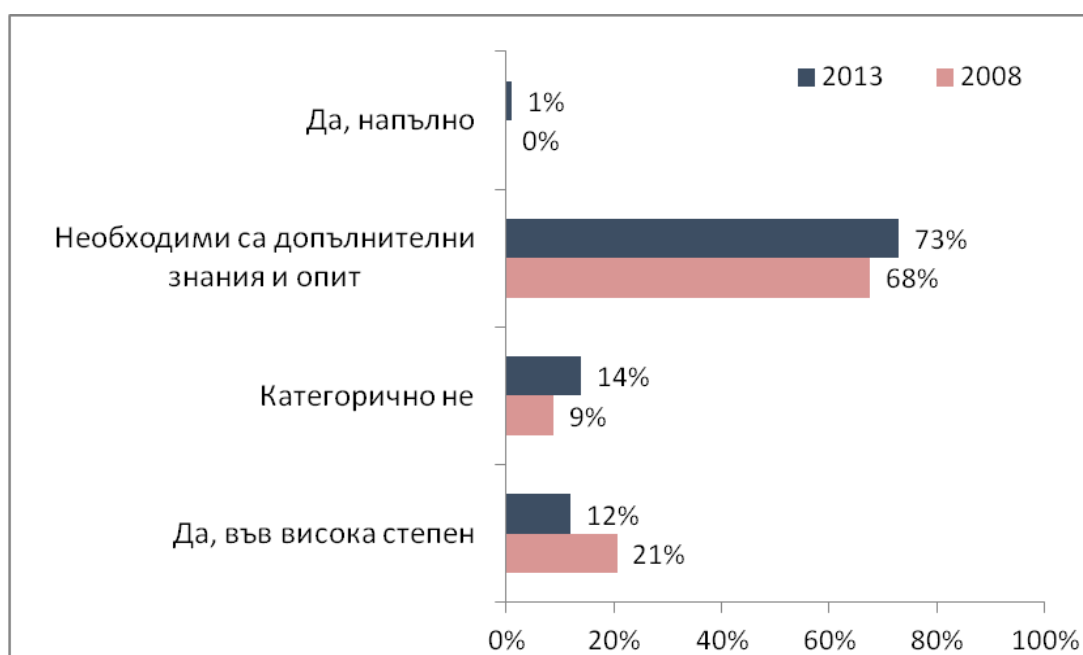
Формулата за успешни реформи в образованието според членовете на Палатата се основава на действително партньорството между бизнеса и университетите/училищата, като фокусът, който поставят фирмите през 2013 г. е върху стажантските програми и необходимостта от професионално ориентиране още от училище.

Детайлни резултати от проведеното проучване:

Въпрос 1: Удовлетворява ли Ви подготовката на младите специалисти от Вашата фирма, завършили висше образование в България?

- Преобладаващата част от бизнеса (73%) в страната счита, че младите хора се нуждаят от придобиване на повече знания при обучението им в университетите/висшите училища;
- 12% от фирмите са доволни във висока степен от подготовката на студентите. Тук се регистрира най-голям спад в дела на фирмите, отбелязали този отговор през 2013 г. спрямо 2008 г.;
- На другия полюс са 14% от фирмите, които категорично не са удовлетворени от знанията и уменията на младежите, получени по време на следването им;
- Едва 1% от фирмите посочват пълна удовлетвореност от подготовката и квалификацията на младите хора с висше образование. Обезпокоително е, че промяната в този резултат е несъществена спрямо проучване за качеството на образованието, което БТПП извърши преди 5 години.

Сравнение на резултатите през 2013 г. с 2008 г.:

Въпрос 2: Липсата на какви умения или подготовка срещате най-често при младите хора?

- Изследването показва, че работодателите (88%) имат най-големи бележки към липсата на професионални умения;
- 37% от фирмите виждат отсъствие на предприемаческите и мениджърските умения при младежите;

- Недостатъчна езикова подготовка при младежите има според 36% от фирмите ;
- Липсата на компютърната подготовка е отбелязана от 8% от фирмите.

Сред други умения, които се посочват от фирмите са липсата на работни навици, дисциплинираност и отговорност.

Въпрос 3: Според Вас обучението в професионалните гимназии отговаря ли на съвременните технологии и процеси?

- 69% от фирмите считат, че обучението при повечето гимназии не съответства на съвременните технологии или процеси;
- Категорично отрицателно мнение дават 22% от работодателите, от другата страна са само 2% от фирмите, които считат, че обучението е напълно актуално;
- 7% посочват, че във висока степен обучението в професионалните гимназии отговаря на съвременните технологии и процеси.

Въпрос 4: При кое образование считате, че има най-голямо изоставане в качеството?

- Най много фирми (44%) виждат изоставане в качеството на средното професионално образование в страната;
- На второ място работодателите поставят ниското качество във висшето образование, посочено от 31%;
- Според 23% от фирмите спад в качеството на образованието в най-голяма степен е при средно общо образование;
- Едва 2% от бизнеса вижда изоставане в качеството при обучението в езикови гимназии в страната.

Въпрос 5: От какви специалисти с висше образование ще имате нужда през следващите 5-10 години?

- Инженерите, мениджърите със специализирана подготовка в конкретен отрасъл и софтуерните и хардуерните специалисти са трите групи най-търсени от работодателите през следващите 5-10 години.
- Спрямо 2008 г. се наблюдава промяна в плановете на работодателите за наемане на специалисти, като се усилва тенденцията за хора с технически и тясноспециализирани познания.

Резултатите за останалите специалисти и сравнение с 2008 г.:

Въпрос 6: Имате ли предложения за реформи в системата на образованието или други мнения?

В предложенията на фирмите се включват следните мерки, като акцентират и върху нуждата за повишаване на грамотността:

- Придобиване на адекватни знания и умения за бъдещата професия, с акцент върху практическата насоченост при учениците и студентите;
- Разширяване на партньорството бизнес-образование чрез:
  - Стажантски програми представящи реална възможност за навлизане в професията;
  - Часове в училище по преофиционално ориентиране;
- Изработване на учебници на разбираем език, без сложна терминология;
- Съобразяване в приема на студенти и ученици в професионалните гимназии с необходимостта на бизнеса от съответните специалисти.
- Подбиране на мотивирани преподаватели с доказан опит в съответната област, вкл. и представители от бизнеса;

Отдел „Икономически анализи и политика”
11.02.2013 г.